

آینده چین و چشم‌انداز جاده ابریشم

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری با توجه به پرسش‌هایی از قبیل: چین چه مسیری را طی کرد؟ چین به کجا می‌رود؟ اهداف چین در شکل دادن به جهان چیست؟ چگونه چین در حال توسعه با سایر جهان تعامل خواهد داشت؟ اقدام به تهیه مجموعه مقالاتی نموده است. هدف از تهیه این کتاب، جلب توجه مخاطبان به اهمیت چین با نظر به پرسش‌های فوق است. ۴۷ مجموعه دوجلدی «مجموعه مقالات چین» مشتمل بر ۱۲ گزارش راهبردی در خصوص آینده و چشم‌انداز اقتصادی چین و نیز استراتژی‌های پیش روی این کشور است. ۴۷ جلد اول: استراتژی‌های آینده چین ۴۷ جلد دوم: چشم‌انداز اقتصادی کمربند جاده ۴۷

در مقدمه این کتاب آمده است:

چین کشوری بزرگ و دارای تمدنی ۵۰۰۰ ساله است. در طی یک دوره طولانی از تاریخ، چین در بین پیشرفته‌ترین کشورهای جهان قرار گرفت. در دوران مدرن، چین قربانی فقر و ضعف بود و به واسطه تهدیدهایی چون نزاع‌های داخلی و تجاوز خارجی، حتی با مرگ و زوال کامل روبرو شد؛ اما از طریق مبارزه بیامان، چینی‌ها آرزوی سعادت و جوان‌سازی کشورشان و خوشبختی مردم را دنبال کردند. در سال ۱۹۴۹، تحت رهبری حزب کمونیست چین، آن‌ها جمهوری خلق چین را تأسیس نمودند، جامعه‌ای نیمه استعماری و نیمه فئودالی را به یک کشور واحد و کاملاً جدید تبدیل کردند و نهایتاً به استقلال ملی و آزادی مردم دست یافتند. سپس چین وارد دوره جدید توسعه شد. در طی ۷۰ سال گذشته، این کشور با وجود همه اختلافات به جلو پیش رفته است، و مسیر پیشرفت را جستجو می‌کند. بر اساس فرهنگ ۵۰۰۰ ساله چینی، مردم این کشور تجربه و درس‌هایی از بدو تولد سوسیالیسم، رشد ملت چین در ۱۷۰ سال تاریخ انقلاب، نوسازی و اصلاحات در اختیار دارند. از همین رو، چین مسیر سوسیالیسم را با خصوصیات چینی گشود و به نتایج قابل توجهی دست یافت.

چین با جمعیتی زیاد و بنیادهایی که باید بیشتر تقویت شوند، بزرگ‌ترین کشور در حال توسعه جهان است. برخی از اصول چین و {حاکم بر این کشور} بدون تغییر باقی مانده است و بنابراین چین هنوز هم با چالش‌های جدی روبرو است. مردم چین هنوز کارهایی دارند که باید انجام دهند. دنیای امروز دستخوش یک مرحله از تحولات عمیق شده است که طی صد سال گذشته دیده نشده است. جامعه بشری مملو از امید و چالش است. قطبیت چندگانه، جهانی شدن اقتصادی، تنوع فرهنگی و همچنین فناوری اطلاعات، دسترسی آحاد مردم را گسترش می‌دهد. صلح و توسعه همچنان مضامین پایدار زمان و روزگار کنونی هستند. در عین حال، مشکلات دیرینه همچنان در سراسر جهان آشکار است و بی‌ثباتی و عدم قطعیت در حال افزایش است. ایجاد جامعه جهانی با آینده مشترک و ایجاد دنیای بهتر آرزوهای مشترک همه مردم جهان

است.

سال ۲۰۱۹ میلادی، مصادف با هفتادمین سالگرد تأسیس جمهوری خلق چین () است. در طول ۷۰ سال گذشته، تحت رهبری و زعامت حزب کمونیست چین ()، جمهوری خلق چین شاهد تحولات عمیق و گسترده‌ای بوده و به معجزه‌ای از پیشرفت بی‌سابقه در تاریخ بشر دست یافته است. تنها ظرف چند دهه، چین دوره‌های را پشت سر گذاشته است که طی چند صد سال کشورهای توسعه‌یافته تجربه کرده‌اند. چین اکنون به دومین اقتصاد بزرگ جهان تبدیل شده است، که در پرتو آن، نیازهای مادی نزدیک به ۱.۴ میلیارد نفر را تأمین و مراقبت می‌کند و به رونق همه‌جانبه‌ای رسیده است. مردم این کشور از کرامت و حقوقی که قبلاً برای آن‌ها ناشناخته بوده، برخوردارند. این امر تغییر شگرفی را برای چین به همراه آورده است. این موضوع همچنین پیشرفتی چشمگیر برای جامعه بشری و مهم‌تر از همه، سهم قابل‌توجهی از طرف چین در صلح و توسعه جهانی به حساب می‌آید.

چین معتقد است، مدل تازه روابط بین‌الملل باید بر مبنای احترام متقابل، برابری و عدالت و همکاری حائز منفعت دوجانبه باشد. احترام متقابل بر مبنای برابری میان تمام کشورها، بزرگ و کوچک، قدرتمند و ضعیف، غنی و فقیر، باشد. هر کشور، باید به نظام سیاسی کشورهای دیگر، حق آن‌ها برای انتخاب مسیر توسعه و منافع و دغدغه‌های آن‌ها، احترام بگذارد. همه باید با سیاست‌بازی قدرت‌ها، هژمونی و مداخله در امور داخلی دیگر کشورها مخالفت کنند. همچنین رهبران فعلی چین بر این عقیده‌اند که، توسعه‌طلبی و هژمونی با منافع چین و اراده مردم این کشور در تضاد است. دنبال کردن هژمونی و نظامیگری صرفاً قدرت ملی را به هدر داده و به افول منجر می‌شود. در تاریخ بشری، تلاش قدرت‌های بزرگ برای رسیدن به هژمونی به جنگ‌های مکرر، کشته شدن افراد، عقب‌ماندگی بشری و حتی عقب‌گرد تمدن بشری منجر شده است. چین به صورت طبیعی توسعه می‌یابد و قدرتمندتر می‌شود؛ اما مایل نیست در این روند هیچ کشور دیگری را تهدید کند، به چالش بکشد، کنار بزند، جایگزین آن شود و یا اینکه به هژمونی برسد.

چین وارد دوره جدید توسعه شده است. چین اکنون بر جهان تأثیر می‌گذارد که این (اثرگذاری به نسبت گذشته)، همه‌جانبه‌تر، عمیق‌تر و طولانی‌مدت است و جهان توجه بیشتری به چین خواهد نمود. مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری با توجه به پرسش‌هایی از قبیل: چین چه مسیری را طی کرد؟ چین به کجا می‌رود؟ اهداف چین در شکل دادن به جهان چیست؟ چگونه چین در حال توسعه با سایر جهان تعامل خواهد داشت؟ اقدام به تهیه مجموعه مقالاتی نموده است. هدف از تهیه این کتاب جلب توجه مخاطبان به اهمیت چین با نظر به پرسش‌های فوق است.

این مجموعه دوجلدی مشتمل بر ۱۲ گزارش راهبردی در خصوص آینده و چشم‌انداز اقتصادی چین و نیز استراتژی‌های پیش روی این کشور است. در جلد اول که با تحت عنوان استراتژی آینده چین مزین شده است، ۶ گزارش جای گرفته است. در مقاله نخست که از انتشارات موسسه معتبر بروکینگز بوده است روابط راهبردی ایالات متحده و چین در دوره اوباما تحلیل شده است. گزارش دوم که از سوی موسسه امور بین‌الملل و حوزه امنیت آلمان منتشر شده است، نحوه به چالش گرفتن دورنمای غرب از نظام بین‌الملل توسط چین را با اتکا به ویژگی‌های فلسفی چین به بحث گذاشته است.

گزارش سوم آینده‌پژوهی وضعیت پژوهش و نوآوری در چین در افق ۲۰۲۵ است که با روش‌های استاندارد سناریونویسی و ارائه ۴ سناریوی مشخص آینده چین در این خصوص را ارائه نموده است. در مقاله چهارم اندرو اسکویل و علیرضا نادر از موسسه رند نقش اقتصادی، سیاسی و نظامی چین در خاورمیانه را مورد بررسی قرار داده و مشورت‌هایی را در این رابطه به ارتش آمریکا ارائه نموده‌اند. مقاله بعدی نیز در روابط اقتصادی چین با اتحادیه اروپا تا سال ۲۰۲۵ به بحث گذاشته است که کار مشترک تعدادی از اتاق فکرهای مشترک معتبر جهان محسوب می‌شود. گزارش آخر این مجموعه نیز محصول اتاق بازرگانی اتحادیه اروپا در چین است که آینده صنایع کارخانه‌ای چین در سال ۲۰۲۵ را مورد مطالعه قرار داده است و پیشنهادهای در هر زمینه برای فعالان و تجار ارائه کرده است.

اما محور مشترک گزارش‌های جلد دوم عمدتاً به چشم‌انداز راه جدید ابریشم مربوط می‌شود. در مقاله اول توماس زیرمن از مرکز همکاری‌های بین‌المللی دانشگاه نیویورک چشم‌انداز اقتصادی راه جدید ابریشم در سه حوزه چین، آمریکا و آسیای مرکزی مورد بررسی قرار داده است. مقاله دوم نگاه دولت چین و رسمی به احداث کمربند اقتصادی جاده ابریشم را طی مقاله‌ای ارائه کرده است. مطلب سوم تحت عنوان کمربند اقتصادی جاده ابریشم با در نظر گرفتن دلالت‌های امنیتی و جنبه‌های همکاری اروپا و چین، موضوع جاده ابریشم از حیث ژئوپلیتیکی منطقه‌ای را بررسی کرده است که توسط موسسه صلح استکهلم و با همکاری دو موسسه دیگر تهیه شده است. گزارش دیگر توسط موسسه لوی برای سیاست بین‌الملل منتشر شده و با عنوان شناخت طرح کمربند و جاده چین بوده است و بررسی جامعی از این موضوع به دست می‌دهد. گزارش بعدی یک مطالعه آینده‌پژوهانه از آینده چین در افق ۲۰۲۵ چین در زمینه مسائل داخلی، منطقه‌ای و جهانی است که توسط مرکز مطالعات امنیتی اتحادیه اروپا تهیه و منتشر شده است. گزارش انتهایی جلد دوم نیز از سوی صندوق مارشال آلمان با عنوان واکنش اروپا به طرح یک کمربند، یک جاده تهیه شده و در آن تأثیرات امنیتی و اقتصادی طرح استراتژی‌های اروپا را به بحث گذاشته است. امید است که این مجموعه مورد استفاده مخاطبان محترم قرار گیرد.

فهرست مطالب جلد اول:

- ۱- نیمه پر لیوان موازنه، اطمینان‌بخشی و اراده مجدد در رابطه استراتژیک ایالات متحده - چین / موسسه بروکینگز
- ۲- نفی پایان تاریخ یک تلقی بدیل چینی از نظم بین‌المللی؟ / ندین گودهارت / مؤسسه امور بین‌الملل و حوزه امنیت آلمان

۳- چین ۲۰۲۵: چشم‌انداز پژوهش و نوآوری / استاورس مانزاناکیس، ایامینداس کریستوفیلوپلوس / دراگون استار

۴- چین در خاورمیانه ازدهای محتاط / اندرو اسکوبل، علیرضا نادر / مؤسسه رند

۵- روابط اقتصادی اتحادیه اروپا - چین تا سال ۲۰۲۵: ساخت آینده‌ای مشترک / آلیشیا گارسیا هررو، کوک، لئو جیانگ دانگ، تیم سامرز، ژانگ یانشنگ / گزارشی مشترک از بروگل، چاتم هاوس، مرکز مبادلات اقتصادی بین‌المللی چین و دانشگاه چینی هنگ‌کنگ

۶- صنایع کارخانه‌ای چین در سال ۲۰۲۵: اولویت سیاست‌های بخش صنعت بر نیروهای بازار / اتاق بازرگانی اتحادیه اروپا در چین

فهرست مطالب جلد دوم:

۱- جاده ابریشم جدید: چین، ایالات متحده و آینده آسیای مرکزی / توماس زیمرمن / مرکز همکاری‌های بین‌المللی دانشگاه نیویورک

۲- چشم‌انداز و اقدامات مربوط به احداث کمربند اقتصادی جاده ابریشم / کمیسیون توسعه و اصلاحات ملی وزارت امور خارجه و وزارت بازرگانی جمهوری خلق چین با مجوز شورای دولتی

۳- کمربند اقتصادی جاده ابریشم با در نظر گرفتن دلالت‌های امنیتی و جنبه‌های همکاری اروپا و چین / ریچارد قیاسی، جیایی ژوو / مؤسسه سپیری و فریدریش-اِبرت-استیفتونگ

۴- شناخت طرح کمربند و جاده چین / پیتر کای / مؤسسه لوی برای سیاست بین‌الملل

۵- آینده‌های چینی افق ۲۰۲۵ / اوا پجساوا، جاکوب باند، اوا پزسوا، کری براون، کریستین شی-کوپفر، مایکل ماکوکی، آلیس اِکمن، چارلز پارتون، متیو دو شاتل، النا آتاناسوا-کورنلیس، فرانس-پل فن‌در پوتن، میکو هوتاری، گوردون وکر / مرکز مطالعات امنیتی اتحادیه اروپا

۶- واکنش اروپا به طرح یک کمربند، یک جاده / گرمیما موهان / صندوق مارشال آلمان

برای مطالعه و دریافت متن کامل این کتاب، روی لینک زیر کلیک کنید.